

Munkafüzet tervezet a 6. osztályos nyelvtan tanév eleji ismétléséhez

1. Mit tudunk a mondatról és a mondatrészekről?

Olvassuk el tankönyvünk 5. lapjának dőlt betűs szövegét! (Közösen, majd néhányan folyamatosan.)

Olvasd el a szöveg egyszerű mondatait!

A vessző szerepe a 2., a 4., valamint az 5. és 6. mondatokban?

Mondjunk összetett mondatokat! Miért összetettek ezek?

Mindenki írjon egy összetett mondatot nyári élményanyagából!

Most 4–5 tanuló olvassa fel! (Először önként jelentkezők, majd a felszólítottak.)

Egyszerűek vagy összetettek a következő mondatok? *Legjobban az irodalomórát, a földrajzot és az éneket szeretem. Szeretem a földrajzot, de az irodalmat még jobban. Hazánk kicsiny ország, és mégis igen gazdag. Tanultam, tehát jól felelek. Labdázom és ugrok. Őseink hosszú, nehéz, fáradtságos utat tettek meg mai hazánkig. Állj ide, és bátran felelj!* [Az egymás mellett ülő 2–2 tanuló közösen oldja meg a feladatot. Az 5. számú páros jöjjön a táblához, s egy-egy betűvel jelölje, az egyes mondatok egyszerűek vagy összetettek. Így: 1. (egyszerű), 2. (összetett). Hasonlítsuk össze saját megoldásunkkal, és bíráljuk a táblára írt számokat!]

Mit nevezünk összetett mondatnak?

Bővítsd a következő egyszerű mondatokat összetettekké! (Írásban.) *Most nyelvtanóra van, de az írása elég csúnya. Mit gondolsz,? Állj a pad elé,! Amit ma megtehetsz,*

Írj két közmondást!

Magyarázd meg, mit mondanak ezek a közmondások!

Milyen írásjel választja el többnyire az összetett mondatok tagjait?

Mondj olyan egyszerű mondatot, amelyben és kötőszó is szerepel! (Kiscsoportos munka.)

Vitassuk meg az egyes csoportok mondatait ezek szerint: van-e bennük és kötőszó? Valóban egyszerűek-e e mondatok?

Az egyes mondatok fölé írt számmal rendezd a következő mondatokat tartalmuk szerint! (A kijelentő fölé 1-et, a felkiáltó fölé 2-t, a kérdő fölé 3-at, a felszólító fölé 4-et, az óhajtó fölé 5-ös számot írd!) *Ne bántsd a magyart! Árpád vezette e hazába őseinket. Melyek Magyarország legnagyobb folyói? Bár mindenki helyesen sorolná fel ezeket! Ez kiváló munka volt!*

Sorold fel a mondatok fölé írt számokat! Vitassuk meg!

Mi a különbség a kijelentő és a felkiáltó mondat között?

Mit fejez ki a felszólító mondat? És az óhajtó?

Írj összetett kérdő mondatot!

Alakítsd át szóban kérdő, felszólító, majd óhajtó mondattá a következőt! *Kovács Piroska a rajvezetőnk.*

Sorold fel az ismert mondatrészeket!

Bővítsd különböző mondatrészekkel ezt a mondatot! *Rajzoltam,*

Olvasd fel közülük azokat, amelyekben tárgy van!

Olvassuk azokat, amelyekben valamilyen határozót találunk!

Melyekben szerepelnek jelzők?

Hogyan keressük az állítmányt? Az alanyt?

Ha az állítmány után megtalált alanynak van bővítménye, először azt elemezzük, majd az állítmány bővítményeit, ahogy már az 5. osztályban is kezdtünk elemezni.

Szóban elemezzük a következő mondatokat! *Az utcán körültekintően megyek. Feri naponkint villamoson utazik. Tegnap átvezettem a főúton egy öreg vak nénit. Mikor látogatsz meg?*

Írásban elemezzük az alábbi mondatokat a tavaly is alkalmazott jelekkel! Állítmány: =====, alany; _____, tárgy -----, határozó: ~~~~~~w, jelző:

Egy napon vadászok fogták el az oroszlánt. Amint tebetetlenül bevert a hálóban, cincogást ballott.

Mivel fejezzük ki a tárgyat?

Mondj főnévi igeneveket!

A t-ragos tárgy írásáról mit tudsz?

Húzd alá, majd szóban magyarázd az alábbi szöveg helyesírási hibáit! *A kis eger jött tet a hatalmas oroszlánal. Így van ez az emberek között is. A legkiseb pájtás is tud segíteni, ha szeretett irányíttya.*

Mi a mondat?

Szerkezetük szerint milyenek a mondatok?

Mit nevezünk összetett mondatnak? Hogyan tagoljuk ezeket szóban, írásban? Tartalmuk szerint milyen mondatokat ismersz? Mondj rájuk példákat! Határozod meg őket! Írásjeleik?

Melyek a fő mondatrészek? Kérdéseik?

Sorold föl a bővítményeket! Melyek a kérdéseik?

Mi a tö-, mi a bővített mondat?

Házi feladat: tankönyved 6. lapján az 1., a 7-en a 2. feladat. Jelekkel aláhúzd a elemeld is!

A MONDAT

EGYSZERŰ

(egy gondolat)

ÖSSZETETT

(több összetartozó gondolat)

A MONDATRÉSZEK SZERINT

állítmány + alany	tőmondat	bővített
tárgy határozó jelző		

A BESZÉLŐ SZÁNDÉKA SZERINT

kijelentő	.
kérdő	?
felkiáltó óhajtó felszólító	!

2. A hangok és a betűk

Olvassuk el tankönyvünk 7. lapján a dőlt betűvel szedett mesét! Írd ki az utolsó bekezdés magánhangzóinak megfelelő betűket!
Időtartamuk szerint rendezd őket! Rövidek: Hosszúak:

Olvasd fel!

Írj öt szót, amelyben csak rövid magánhangzó fordul elő! Olvasd fel!
.....

Most olyan ötöt, amelyben találunk hosszú magánhangzót is!
Olvasd!

Hogyan keletkeznek a magánhangzók? Melyek a hangképző szerveink? Melyek a magas magánhangzók?

A mélyek?

Emeld ki a vegyes hangrendű szavakat az alábbi szövegből! *Volt a világon egy szegény asszony, annak volt egy kiskakasa. A kiskakas egyszer talált egy fél gyémánt félkrajcárrost. A török császár elvette tőle és hazavitte. A kiskakas megharagudott, felszállott a kerítés tetejére, és elkezdett kiabálni: Kukurikú, tolvaj császár, add vissza a gyémánt félkrajcárom!*

Olvasd a 7. lap utolsó dőlt betűs szövegének hosszú mássalhangzóit!

Hogyan jelöljük írásban a hosszan ejtett mássalhangzókat?

Sorold fel abc-rendbe a mássalhangzókat!

Írjatok 5 hosszú mássalhangzós szót! Olvassuk fel!

Elemezd szóban a következő szavak mássalhangzóit! *taszits, láttátok, futball-labda, faggyú, jeggyűrű.*

Hogyan keletkeznek teljes hasonulások?

Milyen különbséget veszel észre a következő szavak kiejtése és írása között? *adja, barátságos, állnak, csönddel, odavonzza, vasgyűrű.*

Magyarázd írásukat!

Hogyan ejted ki ezeket? *utána, lesz, kisebb, egy.*

Vizsgáld meg a következő mondatokban az egy toldalékos alakjait jelentés, kiejtés és írás tekintetében! *A négy eggyel több, mint a három. Kati néni répát egyel.* Milyen toldalékok járultak az *egy*-hez?

Illessz *-val, -vel*, majd többes *k* toldalékot a következő szavakhoz! *pléb, méh, jub, düh, potroh*

Miben tér el a kétféle toldalék esetében *e* szavak kiejtése?

Írj 5 *j* betűt tartalmazó egytagú szót!

Írj *ly* betűt tartalmazó egytagú szavakat!

Tegyük az *az, ez* mutató névmás megfelelő alakját a következő mondatok határozója elé! *A pajtástól kaptam a könyvet. A házból jött ki. A feladattal Pista is megbirkózott*

Olvasd fel!

Foglaljuk egy-egy mondatba a következő szópárok tagjait! *kedvel - kedvvel, szárnyal - szárnyal, tárgy - tárggyal, térdel - térdel.* Magyarázd a szavak eltérő írását!

Húzd alá a következő szavak közül a hibásan írtakat! *sóhaj, tolvaj, tavaly, olaj, papagáj, zsvaj, talaj.* Versenyezzünk! Ki hányat talált, s melyek a hibásak? Aki rosszul tippelt, írja le helyesen azt, amelyiket hibásan javított!

Mondj *-lya, -lye* végű szavakat! Írd is le őket!

Mit tudsz a szó végi *-it* írásáról? Mondjunk ilyen szavakat!

Írj -ó, -ő-re végződő szavakat! Hogyan írtad őket?

(A tanár tollbamondja az 5.-es tankönyv 31. lapján olvasható indukciós szöveg utolsó bekezdésének 1., 2. és 4. mondatát.)

Vizsgáljuk meg e mondatokat a hangzók időtartama szempontjából! Mondjunk olyan szavakat és kifejezéseket, amelyeknek egyik tagja az *őrs* szó! Magyarázzuk!

A következő szópárok tagjai mást-mást jelentenek: *huzat – búzat, füzet – fűzet, irat – írat*. Foglaljuk a szavakat egy-egy mondatba!

Egészítsük ki a *gyűjt* igéből alkotott szóval az alábbi mondatokat! A *bélyeg* *hasznos szórakozás. Az össze* *bélyegek segítenek a világ megismerésében. Egy-egy kiállításon a* *egyes darabokat vagy teljes* *mutatnak be.*

Írd le padoszomszédoddal megbeszélve ábc-rendben a következő szavakat! *arany, állás, álszakáll, autó, áru, árny*. Olvassuk fel, és vitassuk meg!

Szótagolva olvasd el a meghatározást! *A szavakat szótagokra bonthatjuk. Minden szó annyi szótagból áll, ahány magánhangzó van benne. A szótagok száma szerint egy-, két- és többtagú szavakat különböztetünk meg. Az összetett szavakat az összetétel határán választjuk el. Ez gyakran nem esik egybe a tanult szabály szerinti elválasztással.* Csukd be a füzetedet! Mondd el, amit olvastál!

Írj 5 kéttagú szót szótagolva!

Egészítsd ki a következő szavakat padtársaddal közös munkában! *egé.....séges, meré.....ég, mara.....tok, vesző.....ég, mula.....ágos. (ne) ba.....uk (el)*! Hogyan ejtjük és írjuk őket?

Mondjunk olyan szavakat, amelyekben *dz* vagy *dzs* hang van! Írjuk le ezeket szótagolva, és magyarázzuk írásukat! Aki hibásan írta, javítsa!

Szótagolva írd le ezeket! *lassan, bosszú, faggyú, asszony, lándzsa, edző, eddzük, edzünk.*

Felelj a következő kérdésekre! Hogyan osztályozzuk a beszédhangokat? Milyen hangokat nevezünk magánhangzóknak, milyeneket mássalhangzóknak? Mi a különbség a hang és a betű között? Soroljuk fel az ábc betűit! Melyik helységnév áll előbb a lexikonban: *Kiskunfélegyháza* vagy *Kiskőrös*? Hogyan osztályozzuk a magánhangzókat? Mit tudunk a magánhangzók helyesírásáról? Mit tudunk a rövid és hosszú mássalhangzók helyesírásáról? A *j* hang tudnivalói közül mit idéz emlékezetünkbe a *táj, mély, szilaj* szó?

Házi feladat: Írd le szótagolva a következő szavakat! *bodza, kérődzik, fogódzik, findzsa, bandzsal, metsszük, barátomé, mindig, félig.*

Pótoljátok a kihagyott betűket a következő talalós kérdésben!

*Deszkára te.....ük,
ké.....el dögönyö.....ük,
ké.....el hasoga.....uk,
forróba fürösz.....ük.*

(Mi ez?)

Alakítsuk át felszólítóvá a következő kijelentő mondatokat!

Két órákor elkezdjük a számbáborút.

Előbb szétnézünk a terepen.

Alkalmas helyet keresünk.

Öt óráig vidáman játszunk.

3. Mit tudunk a szavakról és a szóelemekről?

Mi a szó?

Mi a szó jelentése?

Alakja?

Értelmezd jelentése, majd alakja alapján a következő szavakat!

sápad, sápadt, sápadtság; fáradtság, fáradtság; érett, érettség.

Szóban alkoss mondatokat a fenti hét szóval!

Miben tér el a következő szavak kiejtése és írása? *adjunk, mentség, menjetek, tanítsanak.*

Mire gondolsz e szavak hallatára? *vándor, kabát, réz.*

És ezek hallatára? *tűz, nap, óra, ár.*

Jelentésük szerint milyen szavak az utóbbiak? Mondjunk mondatokat az *ár* négy jelentésére!

A *vándor, kabát, réz* jelentése szerint milyen szó?

Tehát a szavak jelentésük szerint

Írj néhány több jelentésű szót!

Egy hangsor és egy jelentés = egy jelentésű,
egy hangsor, de több jelentés = több jelentésű szó.

Állapítsd meg, hogy a következő szavak közül melyek jelentenek többfélélt! *ce-ruza, nyom, rózsza, kesztyű, zár, fagy, cérna.* A több jelentésűeket foglald két-két mondatba!

Milyen jelentései vannak az *ér* főnévnek és az *ér* igének?

Írjatok három mondatot, amelyekben más-más jelentése van a *jár* igének!

.....
Ki tud mondani rokon értelmű szavakat?

Írj rokon értelmű szavakat ezekhez! *csónak, zaj, beszél*

Foglaljuk őket mondatokba!

Helyettesítsük a következő mondatok legtöbb szavát rokon értelműekkel! *A partak a ház közelében folyik. A szél gyorsan támadt, és nagy zajjal tovarobogott.*

Hol észlelünk kisebb jelentéskülönbséget? Melyik megoldásokat érezzük a legpontosabbnak? (Indoklás!)

Tehát a rokon értelmű szavak helyes megválasztásával beszédünk értelmesebbé, pontosabbá, árnyaltabbá és stílusosabbá válik.

Ne használjuk lépten-nyomon a *csinál* igét! Hogyan fejezzük ki szebben, hogy valaki *tűzét, leckét, házi feladatot, számtanpéldát, bajt, rendet, kirándulást, hibát, vacsorát* „csinál”?

A következő szavak mind azt jelentik, hogy a szokásosnál gyorsabban halad: *fut, siet, lohol, száguld, szalad, vágtat, rohan.* Írjuk le őket olyan rendben, amely a gyorsaság növekedését mutatja!

Mondjunk mindegyikkel egy-egy mondatot!

Utánozzuk az *egér, a kakas, az eső, a szél, a gépkocsi, a gőzmozdony, a macska, a varjú* hangját!

Mik a hangutánzó szavak?

Keressük meg a hangutánzó szavakat a János vitéz alábbi részletében!

Zokogott a tenger hánykódó hulláma

A zúgó fergeteg korbácsolására.

Feleljünk hangutánzó szavakkal a következő kérdésekre! *Mit csinál, aki megbűlt?*

Milyen hangokat hallunk a különféle műbelyekben?

Mikor szoktunk *prüszköl*ni, *bümmög*ni, *dobogni*, *sziszegni*, *pisszegni*?

Írjátok olyan tömondatokat, amelyeknek alanya *a szél, a traktor, a hólyag, a pusk*a, állítmánya pedig a megfelelő hangutánzó szó!

Mondj olyan hosszú mássalhangzós szót, amely tárgyak, dolgok hangjait utánozza! Pl. *kopp*an. Írd le ezeket!

Helyezd őket mondatokba!

Keress ellentétes jelentésű szópárokat!

A szó alakjának és jelentésének viszonya:

1	} alak	1	} jelentés	= egy jelentésű
1		több		= több jelentésű szó
több		hasonló		= rokon értelmű

Melyek a szó elemei? Mondj toldalék nélküli szavakat! Illeszd hozzájuk valamilyen toldalékot!

Írd le a következő szavak tövét! *bázban, tollat, adjatok, lássuk, pirosra, népeket*.

..... Olvasd fel!

Most függőleges vonallal vágjuk le a toldalékot a töről!

Milyen toldalékokkal fűzhetjük mondattá a következő szavakat? *ez, a terem, tart, a, gyűlés*.

Fűzzétek a *-tól, -ről, -vel, -ből* toldalékot egy-egy olyan szóhoz, amelynek a töve ugyanazzal a hanggal végződik, mint amellyel a toldalék kezdődik! Írjátok a toldalékos szavakkal egy-egy mondatot! (Először több tanuló szóban megoldja a feladatot, majd egy tanuló diktál az osztálynak.)

(A tanár 4 rajzot tűz a táblára, ezek az 5.-es tankönyv 60. lapján levő képekről készültek; vagy valamilyen hasonló tartalmú saját rajzot.) Vizsgáld meg e képeket egyenként! Milyen toldalék fejezi ki az 1. és 2. kép jelentése közötti különbséget? Alkoss mondatot a 4. kép alapján! Elemezd mondattanilag!

A *vadra* szót tehát mondatrészt.

Elemezd ezeket! *vadat, vadtól*. Tehát ezek is mondatrészek. A *-ra, a -t, valamint a -tól* toldalékok, a *vad* szóból mondatrészt csináltak. Ezeket ragnak nevezzük, a szerepük, hogy a szóból mondatrészt csináljanak. A *tő* jelentése nem változott meg.

A 3. képen egy férfit látunk puskával. Az *-ász* toldalék merőben új szót alkotott, többé nem a vadról beszélünk. Ilyenek még pl.: *kapa, kapás, kapál, kapálgat*. Ez utóbbi három szó toldalékai a képzők.

Azok a toldalékok, amelyek a *tőből* nem mondatrészt csinálnak, de nem is változtatják meg a szó jelentését: jelek. Ezek: *-k* (többes jel), *-bb* (a középfok jele), *-t, -tt* (a múlt idő jele), *-j, -na, -ne, -ná, -né* (módjelek), *-é* (birtokjel, pl. emberé).

Állapítsuk meg, milyen toldalék járult a *becsületes* szóhoz a következő mondatokban! *Byndi becsületesen dolgozik. Társai is becsületesek. A becsületeség a legszébb tulajdonságok közé tartozik*.

Egészítsük ki *j* hangot jelölő betűvel a következő szavakat! Fűzzetek hozzájuk *-ás, -és* képzőt! *sóha.....t,ukaszt, megf.....t, elsü.....eszt*.

Figyeld meg e szavak magánhangzóit!

bázban, emberben, Vágd le a ragokat! Milyen szabályszerűséget

tisztára, mézre, észlelsz?

vágtak, néztek

Hogyan illeszkednek tehát a több alakú toldalékok?

Szerkesszünk mondatokat a *kör* főnévvel! A ragokat az alábbi ábráknak megfelelően kapcsoljuk a tőhöz!

Miért nem illeszkednek a következő szavakban a toldalékok? *alapít, állni, cu-
korért, kapuig, ötkor.*

Illesszük bele a *v*-re végződő főnév toldalékos alakját a következő mondatokba, és egészítsük ki a többi csonka szót is! *Tava..... óta idő.....ebbek lettünk egy é.....
Dolgozatok mindig jóked.....! Ezzel a ter..... a legtöbbben e.....etértenek.* (Megbeszélés.)

Foglaljuk mondatokba a következő szópárokat! *jutok - juttok, sütök - süttök,
vetek - vettek.*

Írjuk le szótagolva a következő szavakat! *apámért, sóért, acetért, asztalig, köny-
ves, asztalosék, méteres, ötödikén, körül*

Emeld ki aláhúzással a következő szövegből az összetett szavakat! Bontsd őket egyszerű szavakra! *Szakkörünkben hazánk városaival ismerkedünk. Nemrég Miskolc-
ról, népköztársaságunk Budapest után legnagyobb ipari központjáról láttunk veitett képeket. Szakkörvezető tanárunk elmondta, milyen fontos szerepe van a város hatal-
mas kohóüzemeinek, gépgyárainak és egyéb ipartelepeinek szocialista gazdaságunkban.*

Bontsd szerkezeti részekre ezeket! *úttörőszakkör, rendőrfőhadnagy, néphadsereg,
Hódmezővásárhely.* (Előtag, utótag?)

Mit nevezünk többszörösen összetett szónak?

Válasszuk szét két csoportra - egyszerű és összetett szavakra - az alábbiakat! *lángész, zsebkés, kerítész, padló, édeskés, felbős, sóhaj, főbős, álbaj.* (E feladatot négy tagú kiscsoportok oldják meg!)

egyszerűek:

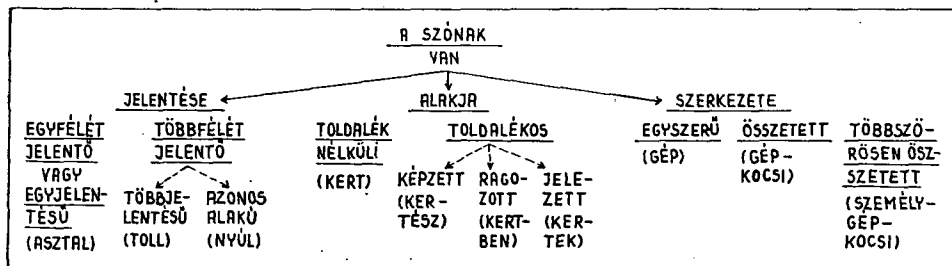
összetettek:

.....

Hogyan szótagoljuk a fenti összetett szavakat?

Írd le szótagolva ezeket! *úttörővasút, rosszszagú, cseppkő, rendőr, vízáár, kulcs-
csont.* (Megbeszélés, korrekció.)

Figyeljük meg a következő szavak kiejtését! Hogyan írjuk őket? *darázsfejések,
tolltartó, kéztörölő, kishetű, cseppkő, állkapocs, szegfű.*

Lecke:

Mi a szó?

Mit nevezünk a szó alakjának és jelentésének?

Hányféle jelentésük lehet a szavaknak?

Milyen szavakat hívunk rokon értelműeknek?

Milyeneket hangutánzóknak?

Melyek a szóelemek?

Milyen fajtái vannak a toldalékoknak, s mi a szerepük?

Mit értünk a toldalékok illeszkedésén?

Milyen szavakat nevezünk egyszerű szavaknak, milyeneket összetetteknek?

Házi feladat: Gyűjtsünk rokon értelmű szavakat a *kísér, örül, segítség, megtalál, szenvedés és jutalom* szóhoz!

4. Idézzük fel, amit az igéről és ragozásáról tanultunk!

A lecke és házi feladat feldolgozása.

Milyen szófajokat ismersz?

Írj három igét! Olvasd fel!

Milyen igék ezek? Tehát mi az ige?

Írj cselekvést jelentő igéket Olvasd fel!

Mit fejez ki a *néz* és *dob* ige?

Most történést jelentő igéket mondjunk! – Kivel történik ez? *leestek, bullott.*

Az ige a cselekvésen és történésen kívül mást is kifejez. Mit?

A *leestek* hányadik személyt és melyik számot fejezi ki? És a *bullott*?

Miért írtad egybe a *leestek* szó szerkezeti elemeit?

Mikor nem írjuk egybe az igekötőt igéjével? Példák!

Az *el-* igekötő melyik igéhez tartozik e mondatban? *El fogunk menni.* Hány szó ez a mondat? *Meg is írtátok. Be ne törd az ablakot!*

Keressük e mondatok állítmányait! *Két labdám van. Tegnap bűvös volt. Délután őrsi gyűlés lesz. Nincs tíz forintom.* Ezek az állítmányok mit fejeznek ki? Állapítsuk meg, a következő mondatok állítmányai hányadik személyű és milyen idejű cselekvést fejeznek ki? *Még alszik a természet, alszanak a fák, a bokrok. Alszanak a medvék és a sünök is. A katicabogarak védett helyen alszanak csoportosan. A téli alvásnak csak akkor lesz vége, ha beköszönt a tavasz.* Miért egyhangú ez a szöveg?

Totózzunk! A következő 15 ige közül tízben *ly*, ötben *j* betűt kell írunk. Jegyezzük fel a *j* betűsök sorszámát! *fo.....dogál, homá.....osodik, fo.....togat, el-fele.....t, sü.....ed, éme.....eg, felba.....t, bo.....ong, elfú....., moso.....og, im-bo.....og, bé.....egez, zsinde.....ez, gomo.....og, megfá.....dul.* (Megbeszélés. Aki mind az ötöt helyesen jelölte meg, jeles osztályzatot kap.)

Mi a különbség az ige alanyi és tárgyias ragozása között?

Írj a *készít* igével egy alanyi, majd egy tárgyias ragozású állítmányú mondatot!

.....
Olvasd és magyarázd! Hogyan ismered fel, hogy az ige alanyi vagy tárgyias ragozású?

Magyarázd a következő igék helyesírását! *fomak, jönnek, dobtok, láttok, főztök, balásztok, éreztek, edzünk, eddзük!*

Elemezd ez igéket! *bajtjuk, löjének, bújjon, mossa.* Közülük melyek alanyi és melyek tárgyias ragozásúak?

Mondd el, amit az igemódokról tudsz!

Alakítsd át felszólító, majd feltételes módúvá a következő mondatok állítmányát! *Hazánk felszabadulásának buszonötödik évfordulójára versenyeket rendeztek az úttörők is. A mi örsünk is részt vett benne. Én szavalok, Marika énekel, az örs többi tagja az Alföld buszonöt éves emlékeit gyűjti össze.*

Mit tudunk a múlt idő jeléről?

Mindkét alakra írd három-három igét!

Mikor és hogyan módosul a felszólító módjel?

Magyarázd a *bagyj* és *biggy* helyesírását!

Egészítsd ki a hiányzó betűkkel az alábbi szavakat! *szava.....ák, remé.....ük, sző.....ed!, jó.....enek!, szó.....on!, lő.....e!, fű.....átok!*

Alakítsd át a következő igéket megfelelő számú és személyű felszólító alakká! *esзünk, tennének, veszek, iszod, vinnétek, leszel.*

Írd át felszólító módúvá e mondatokat! *Mindenki pontosan elkészíti feladatát. Nem szalasztom el az alkalmat a jó cselekvésre. Kukoricát idejében vetnek. Végrebajtod e megbízást?*

Mi a hiba e mondatok igéalakjaiban? *Felszólítsuk őket. Kijavítsuk a hidat. Mind elpusztítsuk a krumplibogarakat.* (Megbeszélés.)

Alakítsd át a fenti három mondatot *a)* felszólítóvá, *b)* kijelentővé, *c)* feltételessé! (Szóban.)

Javítsd ki a következő felszólító módú igék helyesírási hibáját írásban! *nézzd!, kérd!, ad!, fogdd!, mondd!, lőd!, varrd!, tanuld!* (Megbeszélés.)

Írd egy-egy mondatot a következő szópárokra *bord - bordd!, küld - küldd!, mond - mondd!*

Egészítsd ki a hiányzó betűket! *szegé.....ez, sú.....osbit, i.....eszt, fo.....tat, olá.....oz, lesú.....t.* (Ellenőrzés.)

Aki a fentiek valamelyikében eltévesztette a *j - ly*-t, házi feladatként otthon három-három mondatot ír vele!

Elemezd, értelmezd, majd alkalmazd mondatokban a következő szópárokat! (Szóban.) *látnék - látnák, kapnák - kapnék, fognák - fognék.*

Mi az ige? Jelentésük szerint hányfélék? Mit fejeznek ki az ige alanyi és tárgyias személyragjai? Hogyan ismerjük fel a kétféle személyragozást? Mit tudunk az igekötő írásáról? Mit fejeznek ki az igemódok? Melyek az ideidők kifejező eszközei? Az igeidők és -módok viszonya? Mondj ikes igéket!

Házi feladat: A következő igék rokon értelmű párjait sorold fel! *hoz, tölt, vonul, önt, alakít, gazdagodik, változtat*

(A fenti négy témakör elvégzését 6 órában javasoljuk.)

